

Zápis

z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 24. a 25. dubna 2002 v oblasti činnosti LS LČR Telč

přítomni: viz prezenční listina

Jednání ekonomické komise (EK) se uskutečnilo v prostorách Střední odborné školy ekonomiky cestovního ruchu Telč. Zahájil ho a řídil předseda komise Doc. Šišák. V úvodu přivítal hosty a seznámil přítomné s programem a organizačním zabezpečením jednání.

Program:

1. Informace o činnosti odboru lesního hospodářství ČAZV
2. Současná ekonomická situace lesního hospodářství
3. Informace o lesnickém ekonomickém výzkumu
4. Ekonomika mechanizačních prostředků a technologií v LH se zaměřením na využití harvestorů
5. Provozní problematika LS LČR Telč
6. Organizační záležitosti
7. Exkurze (25.4.)

Průběh jednání:

K bodu 1. podal v úvodu Doc. Šišák informace o činnosti OLH ČAZV v uplynulém období, zejména s obsahem plenárního zasedání v Praze z března 2002 (zaměření a restrukturalizace zemědělského a lesnického výzkumu).

K bodu 2. vystoupil ředitel Ing. Chytrý a podal informace k současné situaci a záměrům LH:

- personální změny na MZe,
- legislativní kroky – návrh novely zákona o životním prostředí,
- postup prací na připravovaném Národním lesnickém programu (dále také NLP),
- pracovní verze Zelené zprávy za r. 2001 a rozbor některých výsledků (podíl kalamity, zisk na 1 ha, náklady pěstební činnosti, průměrné ceny dříví, zahraniční obchod),
- ceny dříví a dopady na zahraniční obchod v roce 2002 ve vztahu k vývoji kurzu EUR,
- vývoj krajského regionálního uspořádání a možné vlivy na státní lesy,

V diskusi k tomuto bodu vystoupili : Ing. Nouza (problematika odborné správy), Ing. Mudrák (výkon odborné správy a schvalování LHP), Ing. Svoboda (perspektivy hospodaření ve státních lesích a NLP), Doc. Blud'ovský (reflexe a diskuze k NLP), Doc. Šišák (vlivy Evropy na LH ČR a důsledky roztržitého subjektů LH ČR, vztah ekonomiky a les. politiky, vlivy ekologů a environmentalistů), Ing. Chytrý (postavení drobných výrobců ve sjednocené Evropě), Ing. Janásek (kvantifikace ekologických vlivů na náklady lesní výroby a následné dopady do cen dříví coby ekologické suroviny), Ing. Chytrý (přímé zabudování ekologických vlivů do cen dříví není možné – viz § 11 odst. 3 les. zákona).

K informacím o lesnickém ekonomickém výzkumu – bodu 3 postupně vystoupili:

Doc. Kalousek (specifický charakter ekonomického výzkumu – aplikovaný výzkum, stav a postup řešení lesnického a dřevařského výzkumného záměru na LDF, „Lesnicko – dřevařský sektor ČR a země EU“ – viz. konference s mezinárodní účastí, připravovaná Ústavem lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, LDF MZLU Brno dne 23.5.2002)

Ing. Matějček (návrh úprav k výpočtu škod a újem na lesích - viz. vyhl. 55/1999 Sb., regionální analýza a koncepce LH k výskytu škodlivých činitelů, ocenění lesů ČR pro účely národních účtů dle metodiky EUROSTAT, zpracování příručky „Český lesník a EU“, možnosti podpor lesnictví a dřevařství – viz. www.vulhm.cz)

Doc. Šišák (výzk. záměr „LH v ekonomických a ekologických limitních podmínkách, výstupy vyřešených úkolů NAZV a řešené úkoly v současnosti, vybrané poznatky o úloze a postavení lesnické politiky ve výuce a výzkumu v zahraničí)

K bodu 4. Ekonomika mechanizačních prostředků a technologií v LH se zaměřením na využití harvesterů postupně vystoupili Prof. Ulrich (LDF MZLU Brno), Ing. Němec (Merimex, s.r.o.), Ing. Polícar (COFA, a.s.), Ing. Fúsik (Foresta Wood, a.s.).

Od 80 let. min. století dochází k rychlejšímu vzestupu podílu sortimentních metod, soustředování dříví vyvážecími traktory a těžby dřeva pomocí harvesterů. Např. v SRN se těmito technologiemi zpracovává kolem 80 % těžeb. K hlavním důvodům patří: šetrnější způsob k životnímu prostředí, ekonomické a celospolečenské efekty.

Šetrnější způsob těžebních zásahů a snížení negativních vlivů na lesní porosty a životní prostředí je podložen výsledky výzkumných úkolů v zahraničí i ČR. Např. míra poškození půdy a porostů po provedených probírkových zásazích dosahovala: harvesterová technologie 2 – 5%, tradiční kmenová technologie (motorová pila, kůň, univerzální traktor) 7%, nebo ve svažitých terénech (motorová pila, kůň, speciální lesnický traktor) 22%. K dalším pozitivním vlivům patří:

- snížení poškození stojících stromů usměrněným kácením při pádu stromů,
- snížení poškození stromů, kořenových náběhů a kořenů stromů ve srovnání s pojezdem tradiční techniky a vlečením celých kmenů,
- snížení zhutňování půdy a kontaktu s kořenovým systémem stromů ukládáním klestu do vyvážecích linií před pojezd stroje,
- omezení tvorby erozivních rýh po průjezdu techniky používáním širokých nízkotlakých pneumatik,
- šetření primární a sekundární cestní sítě nevlečením dřeva jako při tradiční kmenové technologii a při skládkování podél lesních cest; snížení zatížení účelových a veřejných komunikací při dopravě na manipulační sklady (v rámci Kraje Vysočina se těží okolo 1,2 mil. m³ ročně, průměrná odvozní vzdálenost na manipulační sklady činí cca 30 km = 36 mil. tunokilometrů přepravních výkonů),
- rychlost zpracování těžeb - omezení rozvoje hmyzích škůdců, atd.

K ekonomickým efektům harvesterových technologií patří zejména:

- produktivita, bezpečnost a hygiena práce (vč. prevence úrazů a nemocí z povolání při srovnání s prací s motorovou pilou a klasickými technologiemi druhování, soustředování a dopravy dříví),
- druhování z celé délky stromu s uplatněním PC v harvestoru a programováním optimalizace výroby sortimentů dle kvality a ceny,
- přesné elektronické měření délek, tlouštěk a objemu dřeva,
- usnadnění příjmu a evidence dřeva a okamžitý přehled o těženém množství a objemu sortimentů,
- hotové sortimenty na OM - transparentnost cen dřeva na OM a možnost dodávek přímo odběrateli,
- úspora nákladů při odvozu dřeva na manipulační sklady (eliminace dvojnásobného překládání dříví),
- úspora dílčích operací těžební činnosti a zkrácení doby celého výrobního procesu (snížení vázanosti provozního kapitálu, obrátkovosti zásob a průměrného inkasa pohledávek),
- možnost rychlé reakce na požadavky odběratelů k změně výroby sortimentů,
- plynulý dvousměnný provoz.

K celospolečenskému významu lze v širším rámci přiřadit: použitelnost technologií pro širokou škálu vlastníků a uživatelů lesa, úspory energií, snížení nepříznivých vlivů i na další oblasti činností mimo les, zvyšování úrovně hospodářské činnosti a konkurenceschopnosti.

Harvesterové technologie jsou především určeny ke zpracování jehličnatých porostů. Vyžadují profesionální technologickou přípravu pracovišť, znalosti a zkušenosti THP a zejména operátorů - obsluh harvesterů a vyvážecích traktorů (absence učňovského školství). Pořizovací cena v závislosti na výkonové třídě je u harvestoru 7 – 9 mil. Kč, a vyvážecího traktoru 6 – 8 mil. Kč.

V široké diskuzi k tomuto bodu vystoupili Ing. Střítecký, ing. Michalčík, Ing. Chytrý, Ing. Dolejský, Ing. Kodet, Ing. Ďurkovič a další.

V bodu 6. navrhnul Doc. Šišák jednání příští komise v Týništi nad Orlicí ve dnech 15. a 16. 10. 2002, s tématickým zaměřením na organizaci, ekonomiku a další problémy les. semenářství.

Při exkurzi dne 25.4. 2002 se účastníci podrobně seznámili s provozní problematikou LS LČR Telč a praktickými ukázkami v lesním komplexu Javořice (výchova a obnova porostů těžebními technologiemi sortimentní metodou s využitím harvesterů a vyvážecích traktorů v probírkách, kombinace motomanulární technologie při uvolňování přirozeného zmlazení a náletů pod přestárlými porosty).

Zapsal: Ing. Kupčák